

Geplaatst in Technisch Weekblad van 22 januari 2011

Dit stuk is mede geschreven naar aanleiding van een debat Politiek en Techniek met als titel 'Innovatieplatform nieuwe stijl', op 29 november 2010 bij het Koninklijk Instituut Van Ingenieurs KIVI NIRIA, met o.a. Rein Willems, Robbert Dijkgraaf en Kees de Koning als sprekers.

Nederland innovatieland!

Minister Verhagen vindt dat het Nederlandse bedrijfsleven in een hogere versnelling terecht moet komen. Het nieuwe regeerakkoord staat vol van innovatie. Het geschetste beleid is echter inconsistent. De basis van het beleid is specifiek; focus op topgebieden en clusters. Het financiële beleid is echter generiek; 550 miljoen wordt overgeheveld van specifiek beleid naar belastingverlaging voor bedrijven. Deze tegenstelling zorgt momenteel voor grote onduidelijkheid. Daarnaast zijn er nog extra bezuinigingen van 400 miljoen op innovatie. Landen, zoals Zweden, Duitsland en Denemarken, die boven Nederland staan in de internationale innovatielijstjes, bezuinigen niet maar investeren juist in kennis. Nederland moet ook durven investeren. Graag willen we de minister de volgende punten meegeven voor het komende besluitvormingstraject. We moeten voorzichtig zijn met een harde reset van het beleid van de afgelopen jaren.

- Behoud een goede balans tussen specifiek en generiek innovatie-instrumentarium. De publiekprivate financiering van de Topgebieden, zoals we die vanuit het innovatieplatform kennen, moet gecontinueerd worden totdat duidelijk wordt wat revolverende fondsen en ander mechanismen kunnen betekenen.
- Daag de bestaande strategische comités voor de benoemde economische topgebieden en clusters uit om hun functioneren en samenstelling te evalueren. Vraag ze om met businessplannen te komen; zij weten waar Nederland sterk in is en kennen de internationale concurrentiemarkt. Elk topgebied en cluster kan om een andere (faciliterende) rol van de overheid vragen. Timmer als overheid de keuze en de subsidiemogelijkheden dus van te voren niet dicht.
- Verbind maatschappelijke thema's zoals duurzaamheid en de healthy aging aan de Topgebieden en clusters. Innovatie is geen doel op zich maar dient het bedrijfsleven concurrerend te houden en de maatschappij verder te helpen.
- Versterk ondernemerschap en houd minimaal de investering in de kennisbasis op pijl. Innovatie ontstaat uit beide aspecten. Qua kennisbasis staan we er in Nederland absoluut goed voor. Qua ondernemerschap moet deze positie nog steeds verbeterd worden. Steeds meer studenten geven gelukkig aan ondernemer te willen worden en voegen de daad bij het woord.
- Rationaliseer de "veelpotige subsidie fabriek", maar gooi niet alle oude schoenen weg. Luister naar het veld; het MKB en starters geven bijvoorbeeld aan goede ervaringen met Syntens te hebben.
- Loop als overheid harder als het gaat om de rol als launching customer. Dit is een uitstekend instrument om vanuit de overheid innovatie te bevorderen.
- Bevorder de zeer hoge kwaliteit van onze technische opleidingen en daarmee van onze afgestudeerden. Dit is essentieel voor onze concurrentiepositie. Op het gebied van onderwijs, de basis van innovatie, legt het regeerakkoord helaas de

focus op het beboeten van onderwijsinstellingen en studenten als het gaat om de studieduur. Zo maar beboeten werkt averechts op de kwaliteit van onze afgestudeerden en treft bètatechnici, gezien hun zware en langere studie, dubbel zo hard. Hierdoor dreigt tevens het gevaar dat jongeren weer minder vaak voor techniek gaan kiezen.

Als de minister voorgaande aanbevelingen ter harte neemt, kan Nederland haar positie in de innovatielijstjes wellicht verbeteren. Hiervoor is wel een zorgvuldige dialoog tussen de ministeries, de kennisinstellingen en het bedrijfsleven nodig.

Marco Waas, Technische Universiteit Delft

Bouke Bosgraaf, Koninklijk Instituut Van Ingenieurs KIVI NIRIA